

Deportálnak egy „átment” borsódit

KANADA NEM FOGADJA VISSZA AZ IGÉRET-SZEGŐKET — ISMÉT SZÉTVALASZTANAK EGY KIS CSALÁDOT A KÖNYÖRTELEN RENDELKEZÉSEK — TELJESEN KIFORGATTA MUNKÁSTÁRSUNKAT A BANKBUKAS

Nincs még egy ország a földkerekségen, ahova olyan vérmes reményekkel tódult volna a nép, mint az Egyesült Államokba; viszont nincs még egy ország, amelynek bevándorlási törvényei oly sok álmaitan éjszakát, oly sok könnyet okoztak volna. Rájötték erre a törvényhozók is és állítólag ezután emberségi szempontokat is figyelembe vesznek, mielőtt családokat szakitánának szét a deportálási rendelkezések tulbuzgó alkalmazásával.

Kanadába is számtalan honfitársunk jött azzal a céllal, hogy „majd átérték a határon úgy, hogy észre sem veszik”... A besurranásnak azonban legelőször üszögés veszik, előbb vagy utóbb. Így történt egy Borsódit megyei magyarral is.

Rescanszki Jánost 1927-ben motorosónak csempészték Buffalóba az ontariói Fort Erie-ből. Onnan elkerült Wisconsin államba és később feleségül vette az amerikai születésű Balogh Margitot, akivel Michigan Monroe városkájába költöztek.

1932-ben elfogták Monroeban a bevándorlási hatóságok. Ak-

kor már két gyermeke volt a Rescanszki-családnak. A bevándorlási hatóságok jóindulatul megengedték neki, hogy addig maradasson családjával, míg harmadik gyermeke megszületik.

Közben az a bank, ahol Rescanszki 1.200 dollárnyi meg takarított vagyonkaja volt letétben, megbukott és a család pénz nélkül maradt. Rescanszki el akarta intézni dolgát és vissza akart jönni Kanadába, hogy majd rendes úton mehesse bizonyos idő múlva a „States”-be, de a kanadai hatóságok nem engedték be és így ismét vissza kellett térnie Monroe-ba.

Most a deportálást várja Rescanszki és miután Kanada az utat utasítja vissza, hogy megszegezte irásban tett ígéretét és nem telepedett le farmon, Borsódit megyébe fogják hazatoloncolni. Ha a törvényt hamarosan meg nem változtatják, akkor amerikai születésű felesége és három gyermeke az Egyesült államok marad támasz nélkül és esetleg közsegélyre is szorul.

25 éve dolgozik egy montreali magyar festőművész

Bensőséges és meghitt baráti körben ünnepelte május 19.-én 25 éves festői jubileumát White Lajos montreali festőművész honfitársunk. A vendégek sorában Miss Odel és Lorette Paul, Miss Susanne MacKenzie, Dr. Balogh Lajos orgonaművész, Márki Pál zongoraművész, Harris Ervin hegedűművész, az ez alkalomra Torontóból felutazott Dr. Jánossy István, továbbá Frieber Leo, Idősb. Rádai Ferenc, Drótos Ferenc, Simkó József és Kovács Mihály jelentek meg és a magyar színekkel ékesített White műteremben az est folyamán számos magas színvonalú angol és magyar felkészítőt hangzott el, ugyancsak Dr. Balogh Lajos és Márki Pál együttes zongorajátéka valóságos elbűvölő társaságot. Dr. Jánossy István az ünnepet egy gyönyörű tájképpel lepte meg, mely Dobrovizki Er-

nő hírneves művész munkája. A társaság a reggeli órákban a leg jobb hangulatban oszlott szét. Ezután is sok sikert kívánunk honfitársunk. A vendégek sorában Miss Odel és Lorette Paul, Miss Susanne MacKenzie, Dr. Balogh Lajos orgonaművész, Márki Pál zongoraművész, Harris Ervin hegedűművész, az ez alkalomra Torontóból felutazott Dr. Jánossy István, továbbá Frieber Leo, Idősb. Rádai Ferenc, Drótos Ferenc, Simkó József és Kovács Mihály jelentek meg és a magyar színekkel ékesített White műteremben az est folyamán számos magas színvonalú angol és magyar felkészítőt hangzott el, ugyancsak Dr. Balogh Lajos és Márki Pál együttes zongorajátéka valóságos elbűvölő társaságot. Dr. Jánossy István az ünnepet egy gyönyörű tájképpel lepte meg, mely Dobrovizki Er-

TÜZVÉSEK ERDÉLYBEN

A székelységnek amugy is sok a baja s így nem csoda, hogy az Erdélyszerte pusztító vörös kacsák csak növelte az elkecserejét Brassóban egy malom égett le. Tűz pusztított a kolozsmezei Böcsi községben is, ahol 22 lakóház leégett. Háromszék megyéből a Kommandó melletti fátelap erdősegeiből, valamint a tamásfalvi községi erdőkből nagy erdőtüzeket jelentenek.

KUNOK A RÉTBEN...

IRTA: SZALAY LÁSZLÓ

Ameddig csak a szem ellátott, mindenütt zombikos nádréteget borzolt a tovasuhanó szellő. S úgy hullámozott a vízet csillogtató haragoszöld táj, mint a mérhetetlen tenger.

Ez is egyike volt annak a Duna-Tisza közén hosszasan elhúzódó beláthatatlan ömocsárnak amit a honfoglalás utáni östfark senkise akart vállalni. S amit aztán a tatárok elől ide menekülő kunok földjének jelölték, akik megszállhatatlan mennyiségű barmak csatangoló legeltetésével igen nagy károkat okoztak a magyarok termőföldjein, szőlőkben és erdőkben, úgy hogy az egész ország népe ellenük zudult.

Itt aztán megvoltak békében. A Kunszentmiklósiól a szabadkai határig lezuhzó Kumanának elnevezett száz kilométer hosszú mocsaras területen. Ahol az önálló mocsarak a Duna felel esve, azzal párhuzamosan sorakoztak dének, a magaslatokon vert őkek szállásokkal.

Ezeket az egyváltóan hosszasan elnyúló ömocsarakat malomokat hajtó és erdőrejtegeket szegélyezett folyók köztötték össze, amely folyók részben a Dunába, részben a Tiszába szakadtak.

E tájat, a bugyi-bajai rengeteges ömocsarat, a Mosztona folyta végig, amely Bács váránál torkolt a Dunába. Mig a félhold alakú Nagyfordós—Kecskemét—Kunhalas—Szabadka-i mo csáréreteget a Körös folyó uralta, amely Szeged alatt ömlött a Tiszába.

Ez ömocsarak szinte megközelíthetetlen belsejében gazdag legelőt nyújtó szigeteket voltak. De a kunok kékesfehér szőré, könnyű árszalmarhá uszva is legeltek s szárazföldet csak pléhénül igényeltek. S nekik min-

denük volt a marha, meg az apró kócos ázsiai ló, mert a földék művelését megvetve, csak pásztorkodással és hadakozással foglalkoztak.

Kemény, kegyetlen, vad nép volt. Kitérő nyilak és rettegget verekedők. De a tatár tenger kiszorította őket, mint a nyulakat, Dnyeper Dón menti házukból.

Béla király örömmel fogadta őket. Hisz negyvenharcos nyert bennük a tatárok ellen. De a sors könyvében más volt megírva.

Az urak haragudtak a királyra, mert elfoglaltsága miatt nem engedte őket minden hitvány pa naszukkal a színe elé, hanem behozta az írásos panaszt, amit a kancellárok intéztek el. Efeletti vélt sérelmükben úgy álltak bosszút a királyon, hogy közvetlen a tatárok betörése után megölték Kötönyt, a kun királyt, Béla pártfogoltját.

Igy tett a bosszu, s a kicsinyes rövidlátás negyvenharos kun vitézt ellenségünké. Mert a megbántottak mocsarakból kicsapva, égetni, rabolni, gyilkolni kezdtek és szétugrasztották a tatár ellen gyülekező magyar csapatokat. S mikor a mohi pusztai ütközet elveszett, a kunok úgy eltűntek, mintha a föld nyel te volna el őket.

A végelethatatlan inokai rétszélén az egyik messziről sárguló homokbuckára kucsmás kun vitéz kapaszkodott. A domb möl-gül tatárok kergették, kényszerítve, hogy csalogassa láthatatlanul meglapultak a rétből.

Égnek vetett fejfel elkezdték üvöltöni, keservesen és minden meggyőződéssel nélkül: — Hajhó, hó! ... Modok, Gózon, Gajág! ... Gyertek elő, elmöntenek má a kutyafejű tatárokat! ... Utána csönd lón, halálos. Csak a békák ungoltak, ümmög-

„Utolsó vércseppig” akar harcolni Benes—a „béke barát”

Benes, a demokrata és „béke-barát” cseh külügyminiszter az Erdős-Kárpátokba érkezett és itt többek között Ungváron is beszélt. Utalt arra, hogy az Erdős-Kárpátok, illetve ahogyan Benes mondotta: a kárpátalji Orszországnak, Csehszlovákia tartozik és mindig is oda fog tartozni; ez szilárd és megrendíthetetlen meggyőződése az egész népek Prágától—Ungvárig (?) Ha valaki kezét emelve a terület megszerzésére, ez az utolsó vércseppig való harcot jelentené.

Történelmi visszapillantása során jellemezte ezután Benes miniszter e terület változatos sorsát a magyar uralom alatt, egészen Ausztria-Magyarország összeomlásáig. A békeértekezleten a kérdés megoldásának minden lehetséges módját megvitatták: szóba került az önálló államalakulat, a megmaradás az új Magyarország keretén belül, az ukrán megoldás és a cseh megoldás s ez az utóbbi került előfordásra mint a „legkedvezőbb és legállandóbb” (?) A magyar megoldásnál szem előtt tartották, hogy ez nem nyújtana semmi kezességet az Erdős-

Kárpátok népének fejlődésére s a kisebbségek mai állapota Magyarországon megerősíti ennek az álláspontnak helyességét.

A békeértekezlet döntése következtében az ország Csehszlovákia birtokába került. Csehszlovákia pedig sohasem mond le többé az Erdős-Kárpátokról, nem enged meg semmi-féle revíziót és — mint mondotta — a kárpátalji orosz néppel együtt az utolsó vércseppig megvédelmezi ezt az országot.

Az Erdős-Kárpátok önkormányzatáról szólva, a miniszter hangsúlyozta, hogy az önkormányzat olyanképen kerül megvalósításra (?), ahogyan erre a köztársaságot kötelezték. A Nemzetek Szövetsége Juhász Mihály Amerikában élő rutén vezér panaszára azzal felelt, hogy megelégedését (?) fejezte ki Csehszlovágnak az Erdős-Kárpátokban teljesített munkája fölött.

Beszéde végén Benes kijelentette, hogy Erdős-Kárpátoknak a „béke-kezes” szerepe is jut. Az ország rendelkezése, hogy a cseh köztársaságot Rumánia-val területileg összekapcsolja.

PANAMA AZ OLÁH HADITERVEK UTJÁBAN

A bukaresti képviselőházban kitört újra a Skoda-botrány. Mint ismeretes, a Maniu-kormány idején leplezték le a Skoda cseh fegyvergyár visszaéléseit. A gyár képviselője Zelezki kém volt és óriási összegekkel vesztegetett meg politikusokat és katonai egyeneket, többen öngyilkosok is lettek áldozatai közül.

A tárgyalást nyilván politikai befolyásra huzták-halasztották nehogy kellemetlen leleplezések legyenek. Madgearu nemzeti gazdapárti képviselő hosszabb beszédben követelte a parlament vizsgálata azonnali megkezdését, hogy világosságot derítsenek a példátlan panamákra. Elmondotta, hogy a löszert olyan rosszul raktározták el, hogy 300 vagyon tönkrement.

A jó löszert kielejtették és felrobbantották, a rosszat pedig megtartották csak azért, hogy 300—400 leit keressenek egy-

egy lövedék után. Franciaországól löszert és géppuskákat rendeltek 400 millió leit értékben. A franciák azonban „csak” 4000 géppuskát szállítottak és ezeket sem lehetett használni. Az ágyuk átöntésére szintén 400 millió leit fordítottak és akkor detonált ki, hogy a már elkészített ágyukkal sem lehet lőni!

A Hunyad megyei Kudszir és a Nagyiküllő megyei Kiskapus hadi-üzemeire milliókat költöttek el és mégsem sikerült a gyártás. Hasonló a helyzet a Krassó-Szörény megyei Rescán is. Ezeknél az üzemeknél még 1922-ben megrendelték a szerszám gépeket, de még ideig sem szereltek fel azokat. Kiskapusnak még most is csak raktára van, de az ágyugyártáshoz semmivel sem rendelkezik. Még a gyalogsági löszert is Angliából hozat-gatták, a puskaport pedig egyenesen az Egyesült Államokból.

FOGLALÁS HELYETT AZ ADÓSSÁGRENDÉZÉS TÖRVÉNYES VEDELMEZÉSÉNEK CSÖKKENÉSE — AZ IPARI CIKKEK S A VASUTI FUVAR DIJAK LESZÁLLÍTÁSÁTI

Farmer Tudositó

A „MARKETING act” mindenre emelkedik, amennyiben az ellenzék többsége is megbarátkozott az irányított, illetőleg költött árforgalom gondolatával. Az országban vegyes érzelme-vel fogadják a hol szociális, hol pedig fascista erőszakoskodásnak minősített tervet, mely a kormány az eddiginél sokkal több beleszólást engedne a kereskedelem menetébe. Allítólag Londonból sugallták a „Marketing Act” eszméjét és a birodalomközi árforgalmat akarják előlalt feloldítani, miután az ottawai megegyezés nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

nem kell attól tartaniok, hogy csak minden tízedik estendőben kapnak termést. A hatmillió dollár fel-mészó népvándorlás költségeit állítólag a Roosevelt-féle terv keretében próbálják előteremteni, hogy megmenték a szárazság folytán tönkrement farmereket.

A MAGYAR földművelésügyi minisztérium ebben az évben 1500 tenyészbikát osztott szét a községekben és ingyen sertés-tenyésztést végeztetett 319.000 sertésen. Ezzel 100.000 sertést mentett meg, ami egymagában 1 millió dollárt jelent. A baromfi export 40 százalékkal, a tojás-export pedig 100 százalékkal emelkedett a múlt évhez képest.

A „PREFERENCIA”, azaz a birodalomközi kedvezményes elvámolás elve dolgában semmi-keveset sem sikerül Angliától l-rásbeli megnyugtatót kapnia Kanadának, hogy az Egyesült Államokon keresztül szállított nyugati eredetű buza éppen-olyan elbánásban részesül, mint ha kanadai kikötőben rakták volna be. Kisebbségi kiserletli szállít-mányok után nem fizetették ugyan meg Angliában a 6 centes buszlenkénti vámot, irásban azonban nem biztosítják a kedvezmény megadását.

A LÖPÖR és általában vegyi nagyüzemek melléktermékeiket előállított műtrágya forga-lombahozatala dolgában is figyelemreméltó visszaéléseket hozott a kormány tudomására az Ottavában még mindig folyó parlamenti vizsgálát. Esze-rint különösen Ontario kertészei és kiscgazdái fizettek borsó-sárat a műtrágyáért, a gabona-termelők viszont ki sem próbálhatták a méregdrága porté-kát.

DAKOTA, Minnesota és Wisconsin amerikai államok négy-ezer gazdáját családostól együtt olyan vidékre költöztetik, ahol

HARMADIK ÉVE ÖRVENDEZTETJÜK MEG KERTÉSZKE-DŐ ELŐFIZETŐINKET KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ, CSIRAKÉPES INGYEN KONYHAKERTI VETŐMAGVAK

zétosztásával. — 80 cent értékű magot kaphat ajándékba!

Eppen a megélhetéssel folytatott nehézségek könnyítése céljából határozta el a „Kanadai Magyar Ujság”, hogy mindazon olvasóink az idén is teljes konyhakerti elegető vetőmagot ad ajándékba, ha előfizetésük rendezése címén két dollár KÖZVETLENŰL a kiadóval-talba beiklik. Az egyik nagy kanadai magkereskedésnél kötött megá-lapodás értelmében több mint 80 cent értékű, kiváló minőségű vető-magot küldünk ki postal bérmentéseslással mindazonoknak, akik ezt a ki-nálkozó alkalmat nem akarják elszalasztani. A tizenyoce fajta konyha-kerti vetőmag-gyűjtemény a következőkből áll:

1. BAB (zöld avagy vajhab), „Improved Golden Wax” 1 ounce súlyú csomag, különösen korai, egy láb magas növény, bőtermő bokros fajta.
2. BORSÓ (zöldborsó) „American Wonder” 1 ounce súlyú csomagban, egyike a legnépszerűbb, korai fajtáknak, mely a legészakibb vidéken is bőtermést biztosít.
3. HAGYMA (vörshagyma) „Jellow Globe Danvers” 1 nyolcad ounce csomagban, bőtermő, téli is nehezen eláll.
4. KALARABE „White Vienna Kori Rabi” 1/8 ounce, zamatos, nagy termést ad, nem fás, nem pudvás fajta, nyersen is igen élvezetes.
5. KÁPOSZTA (Danish Ball Head) 1/8 ounce, nem kevesebb, mint 1000 fontot nyomó termést ad, hatalmas, kemény fejeket ígér.
6. KUKORICA (caemege- vagy asztali tengeri) „Golden Bantam” 1 ounce, elismerten a legkiválóbb amerikai minőségű, 7 inch hosszúra megnövő csútkán 8 soros izletes termést ad.
- Kívánatra eredeti óhazai Hatvani-féle fekete kukoricából küldhetünk egy próba-csomagot azoknak, akik tavaly még nem próbálták ki ezt a kiváló fekete-azemű csemegét. Irja meg a rendelőskor, hogy a Hatvani, avagy „Golden Bantam” kukoricamagot kívánja!
7. PAPRIKA (husos zöldpaprika) „Bull Nose or Large Bell” két láb magasra növe szórón 3 inch hosszú @ 2 inch átmérőjű edes zamatu gyümölcsöket hoz, töltött paprikának, úgyszintén nyersen is kiváló.
8. PARADICSOM (Earliana), a legkiválóbb korai, gyönyörű vörvöröses érő fajta, mely idejében való kacsozás esetén igen bőtermő.
9. PASTERNAK „Half Long Guernsey” 1/4 ounce, a Kanadában legjob-ban bevált, 10 inch hosszú változat, amely egész télet eláll.
10. PETREZSELYEM, valódi tengerentúli „Turnip Rooted Parsley”, me-lyet meg sem vásárolhat a magkereskedésben. Gyökere izletes, jó má-gyar leves el sem képzelhető petrezselyem zölde nélkül!
11. RETEK (asztali retek) „Sparkler White Tip”, 1/4 ounce, a legroha-mosabb növény kerti gyümölcs, mely minden héten friss termést ad, ha bizonyos időközönként vetjük.
12. SALÁTA „Black Seeded Simpson” 50 láb hosszú sor vetésére ele-gendő, nagyfejlő, korai fajta, kiválóan gyenge minőségű.
13. SARGARÉPA „Chantenay Half Long”, 1/4 ounce, a legfinomabb zöldségfélék egyike, melynek nyers állapotban való fogyasztása is igen egészséges.
14. SPENÓT (laboda vagy paraj) „Bloomsdale or Savoy” 1/4 ounce, a legkorábbi főzelékfélék egyike, melyet már a legelső tavaszi napon elvethetünk, majd később utána vethetünk, hogy egész nyárra ellát-hassuk magunkat ezzel a rengeteg „vitamin” táplálékanyaggal rendel-kező veteményzel.
15. SÜTŐTÖK „Sugar Pie-Pumpkin” 10 inch átmérőre növe cukor-édes csemege, mely nemcsak sültre, hanem sült-tésztában is elcsodendű.
16. TÖK (tökáposzta) „Long White Trullin”, tíz fészekre elegendő mag, mely megfelelő gondozás esetén még az északi vidékeken is kiválóan finom termést ad.
17. UGORKA „Improved Long Green”, savanyításra a legkiválóbb fajta.
18. VÖRÖSRÉPA (cékla) 1/4 ounce, mely mintegy 25 láb hosszú sor ve-tésére elegendő, téli is eláll.

A fenti kerti magvakon kívül GYÖNYÖRŰ VIRÁGMAGOKAT is küldünk ki, szintén bérmentéssel, mindazonoknak a honfitársainknak, akik EGY ÉS FÉLÉVI előfizetés, azaz \$3.00-t küldenek be kiadóhivatalunkba az előbb felsorolt és a következők magokért:

TIZENKÉT SZEBBÉL-SZEBB VIRÁGFAJTA, úgymint 1. Buzavirág (Bachelors Button), 2. Dismák (Poppy), 3. Futóka (Climbers), 4. Kék nefejeles (Forget-me-not) 5. Mályva (Hollyhock) 6. Oroszlán-szárj vagy tálka (Snapdragon) 7. Oszlóruha (Aster) 8. Petunna, 9. Reseda (Mignonette) 10. Szalmavirág (Everlasting), 11. Szarkaláb (Larkspur) és 12. Viola.

Ismételtlen hangsúlyozzuk, hogy miután a vetőmagvak beszerzé-se nekünk is kiadást jelent, csakis azoknak küldhetjük meg az értékes gyűjteményt, akik előfizetésük rendezése fejében két, azaz három dol-lárt közvetlenül kiadóhivatalunknak küldönek be.

különös tehetséggel látott el, hogy hónapokkal előre megérte a várható időjárást és egész é-letmódjában ahhoz alkalmazko-dik. Ha esős nyár és ennek foly-tán bőseges táplálék várható, akkor fészket rak s három-négy tojást tojik. Ellenben, ha száraznak ígérkezik a nyár, csak egyetlen tojást tojik, azt is a ho-mokban helyezi el és a termé-szetre bizza kiköltését. Annira megbiznak a madár csálhatatlan ösztönébe, hogy a gazdálko-dók a madár viselkedéséhez ké-peset rendelkeznek be a termelési munka beosztásánál.

„Az igazi asszony” Saskatoonban

Az „Adey Endre Magyar Egy-let” kitűnően szervezett műked-velő gárdája 13.-án színez hozta Vasváry János „Az igazi asz-sony” című 3 felvonásos nagy-sikerű vígjátékát.

A meglehetősen nehéz darab-ban az idők fölényes dugszagda-gyát, aki mindent piaci árunk tek-int, Sütő Gergely a legnagyobb hozzáértéssel alakította. Bétéri Piroksa, mint Yvonne, bájos mű-vésztével, a gőgös dugszagdagra a csapások ösztönéit zudítja, s megmutatja az igazi asszonyt és a csörgő aranyak hódolóit közötti örök különbséget.

A darab sikeréhez nagyon hozzájárult Galambos Erzsébet, mint Marceline, a megértő ba-rátnő. Sütő Gergely barátja sze-repében Simon József és Bárfal Gyula, majd pedig Simon Jolán-ka szobalány és Cical Bertalan, mint inas tehetségük legjavát adták.

IDŐJÓZS madár él Ausztráliá-ban, melyet a természet azzal a